

Zákon je len tieň

Ladislav Németh

25.6. 2025

Kedže zákon je len tieň budúcich dobier, a nie vlastný obraz vecí, nikdy nemôže tými istými obetami, prinášanými bez prestania každý rok, urobiť dokonalými tých, čo prichádzajú (Hebr 10:1)

Tieň je oblasť priestoru, kam priamo nedopadá svetlo zo zdroja svetla. Treba si uvedomiť, že zákon nie je žiadnym obrazom, ani odrazom Božieho svetla, ale je len tieňom budúcich dobier, ktoré z toho Božieho svetla budú pochádzať. Týmto svetlom, ktoré osvecuje všetko, je Kristus, ktorý povedal: „**Ja som svetlo sveta.**“ Nemáme žiť už teda v tieni svetla pod zákonom, ale vo svetle – v Kristovi.

Tieň, teda zákon, sa nachádza akoby v priestore za „neprehľadným“ Bohom. Tento neprehľadný Boh je tajomstvom, ale zároveň sa nám chce dať poznávať skrze svojho Syna, skrze svetlo, ktorým je Kristus. Zákon teda blokuje, zabraňuje poznávať Božie svetlo – Krista. Zabraňuje ho poznať priamo. Preto zákonníci, ktorí mali hlavu stále ponorenú vo zvitkoch zákona, Krista nemohli poznať a nechceli prísť k nemu, pretože ešte stále žili v tieni zákona. Skrze zákon nemôžeme poznať Krista, ale len hriech. *Ved' hriech som poznal iba skrze zákon* (por. Rím 7:7). Hriech svoju moc a silu čerpá zo zákona. *Teda silou hriechu je zákon* (por. 1Kor 15:56). *Lebo bez zákona bol hriech mŕtvy* (Rim 7:8). Z nasledovných logických záverov apoštola Pavla chýba už len odpoveď na otázku: „Ako sa zbaviť hriechu keď vieme že bez zákona je hriech mŕtvy a nemá žiadnu silu?“ Boh nás neoslobodil od hriechu v zmysle, že by sme už viac nezhrešili, ale od zákona hriechu, tým že *zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach* (Ef 2:15).

Zákon nám mal len akoby ukázať to, poznajúc hriešnosť hriechu, od čoho nás Boh chcel neskôr v Kristovi oslobodiť. Bol daný do času, kým sa nezjaví Ten, ktorého je zákon len predĺženým tieňom, Ten ktorý jediný požiadavky zákona dokonale naplní. Preto *naplnením zákona je láska* (Rim 13:10). *Boh je láska. Kto zostáva v láske ten*

zostáva v Bohu a Boh zostáva v ňom (1Jn 4:7). V úvode tejto úvahy sme čítali v liste Hebrejom, že zákon nás nemôže tými istými obetami urobiť dokonalými.

Veriaci v Katolíckej cirkvi veria, že obeta na kríži, ktorá sa počas slávenia eucharistie („svätej omše“) sprítomňuje, je tá istá ako pred 2000 rokmi. Ale podobne aj Izraeliti prinášali tú istú obetu, ktorú nariadil Boh prostredníctvom Mojžiša. Preto argument, že je to tá istá obeta neobstojí. *Ved' tam, kde sú odpustené hriechy a previnenia, už niet obety za hriech (Hebr 10:18). Preto môžeme pristupovať k Bohu s úprimným srdcom v plnosti viery, so srdcom očisteným od zlého svedomia a s telom obmytým čistou vodou (Hebr 10:22). Lebo Láska v nás je dokonalá v tom, že máme dôveru v deň súdu, lebo ako je on, tak sme aj my na tomto svete. V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske (por. 1Jn 4:7-21).*

Keď už je teda Svetlo sveta prítomné medzi nami, Boh akoby vystupuje z tieňa zákona, v ktorom dovtedy ľudia žili. Skrze Krista nám prináša skutočné oslobodenie, aby sme už nežili ochromení zlým svedomím, v tieni zákona, ale oslobodení v Kristovi Ježišovi.

Teraz už niet odsúdenia pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi; ved' zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristovi Ježišovi, oslobodil ňu od zákona hriechu a smrti. Čo bolo nemožné zákonu pre slabosť ľudskej prirodzenosti, to uskutočnil Boh, keď pre hriech poslal svojho Syna v tele podobnom hriešnemu a v tele odsúdil hriech, aby sa požiadavka zákona splnila v nás, čo nežijeme podľa tela, ale podľa Ducha (Rim 8:1-4).

V Kristovi Ježišovi sme sa teraz my, čo sme boli kedysi ďaleko, stali skrze Kristovu krv blízkymi (Ef 2:13). On zo židov a pohanov vytvoril jedného nového človeka. Zbúral medzi nimi múr rozdelenia a nepriateľstva tým, že zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach. Tento nový človek, sa už nepribližuje k Bohu plnením zákona, ale skrze Krista, v ktorom máme obaja (židia i pohania) v jednom Duchu prístup k Otcovi.

Obaja ako nové stvorenia v Kristovi sme zmierení s Bohom. Už teda nie sme cudzinci, ale spoluobčania svätých. Patríme do Božej

rodiny... Uholným kameňom je Kristus. V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi, v ňom sme aj my vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu (Ef 2:19.21-22), Preto obety aj keď boli bez prestania prinášané podľa Božieho zákona, nemohli urobiť ľudí dokonalými v láske – teda v Bohu.

Lebo nikdy nemôžu tými istými obetami, prinášanými bez prestania každý rok, urobiť dokonalými tých, čo prichádzajú (por. Hebr. 10:1). Na chvíľu by som sa zastavil pri tomto úryvku zo začiatku úvahy. Všimnime si podobnosť s katolíckym chápaním sv. obety na oltári počas omše.

Človek nemusí byť praktizujúcim katolíkom, aby si všimol podobnosť pravidelnosti obety na oltári so starozákonnými obeťami v chráme. Aj katolíckym teológom je jasné, že by obeta v tomto zmysle teologicky neprešla. Preto sa s odstupom času našlo vysvetlenie, že sa Ježiš skrze svoju obetu na oltári pri každej svätej omši sprítomňuje. Argument pre toto chápanie spočíva vo viere, že Kristova obeta na kríži presahuje všetky veky a teda nemôže byť len jednorazovou udalosťou, uzatvorenou do seba. Kristov kríž sa podľa Katechizmu katolíckej cirkvi (KKC) snaží až do konca dejín vtiahnuť ľudí do svojho vlastného pohybu k Bohu. Tento v čase nekončiaci a neustále pokračujúci spásonosný dynamizmus Kristovej obety na Golgote sa sviatosťným spôsobom sprítomňuje (nie opakuje či obnovuje) práve pri slávení Eucharistie.

Pravda radostnej zvesti je vždy o niečo jednoduchšia. Pozorujme Ježišovu priamu reč a jeho jednoduché výroky. "Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený" alebo blahoslavenstvá. Ak chce Ježiš niečo hlbšie vysvetliť, nepoužíva zložité filozofické konštrukcie, ale jednoduché obrazy a podobenstvá. Iste, Kristova obeta presahuje veky, ale nie ustavičným opakovaním, či sprítomňovaním jeho obety, ale práve prijatím Kristovej obety, skrze vieru – raz a navždy. Dynamizmus Kristovej obety závisí od toho, do akej miery jej aktuálnosť vo svojom živote, raz a navždy prijmeme. Paradoxne, práve každodenným aktualizovaním jeho obety počas omše a nie priamo v našom živote, tento dynamizmus oslabuje. Kristova obeta sa tak stáva pre nás predmetom určitého rituálu a kultu, v uzatvorenom sakrálnom priestore a nie zdrojom nášho oslobodenia

pre živý vzťah s našim nebeským Oteckom. Ak KKC argumentuje tým, že Kristova obeta nie je uzatvorená sama do seba, potom jej opakovaním a uzatvorením sa do sakrálneho priestoru dosahuje pravý opak. Ovocie takéhoto zmýšľania sa prejavuje určitou primknutosťou veriacich k chrámu, k liturgii, k eucharistii, pretože Kristova obeta zostala uzatvorená v sakrálnych priestoroch. Eucharistický Kristus zostáva uzatvorený vo svätostánku. Akoby jeho moc bola obmedzená primárne len na tento priestor, z ktorého ako z prameňa živej vody prichádzajú veriaci čerpať svoju posilu. Boh však pre nás pripravil niečo omnoho lepšie. Ježiš im povedal: *"Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť"* (Jn 6:35). Ak teda niekto uveril a žije z Krista, už nemusí nikam opakovane chodiť, pretože už nikdy nebude hladný ani smädný. A to nie je všetko. Aby toho nebolo málo, Ježiš ešte pridáva: *„Kto verí vo mňa: Prúd živej vody bude vytekať z jeho vnútra"* (por. Jn 7:37-39). Aj my sami máme byť prameňmi živej vody. Ak uveríme Kristovi, staneme sa v ňom prameňom aj pre iných ľudí. Potom lepšie porozumieme Ježišovým slovám, ktoré adresoval svojim učeníkom pri Jakobovej studni. Medzitým ho učeníci prosili: *"Rabbi, jedz!"* On im povedal: *"Ja mám jesť pokrm, ktorý vy nepoznáte."* Učeníci si hovorili medzi sebou: *"Vari mu niekto priniesol jesť?"* Ježiš im povedal: *„Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončiť jeho dielo"* (Jn 4:31-34). Ako znie vôľa Toho, ktorý ho poslal? Lebo to je vôľa môjho Otca, aby každý, kto vidí Syna a verí v Neho, mal večný život" (Jn 6:40). Ak veríme, že Ježiš dokončil Otcovo dielo slovami "dokonané je", potom vieme nie len to, že naše spasenie je dokonané, ale aj to, akým pokrmom sa sýtil Ježiš pri Jakobovej studni. Tým, že žijeme v Kristovi, Boh aj nás, ktorí žijeme z neho, urobil prameňmi živej vody, ktorou potom napája ostatných. Ježiš povedal pri istej príležitosti svojim učeníkom: *"Vy im dajte jesť!"* Určite týmito slovami nechcel vyriešiť potravinovú sebestačnosť našej spoločnosti. *„Kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života"* (Jn 4:14). Pravý pokrm a pravý nápoj nás teda oslobodzuje chodiť ustavične k prameňu a hľadať nové zdroje. Tí, čo pravidelne čerpajú zo

sviatostí, ale nerozpoznali v sebe živý prameň prúdiaci do večného života, sýtia len samých seba. Ich úsilie je zamerané hlavne na to, ako sa čo najdlhšie udržať v posväcujúcej milosti a čím skôr zase prísť k prameňu, Kristovi prostredníctvom sviatostí v sakrálnych priestoroch.

To však nestačí. Máme byť soľou zeme a svetlom sveta. Keď už hovoríme o sprítomňovaní, má sa Kristus sprítomňovať v našom každodennom živote. Stávame sa tak potom naozaj soľou zeme, kvasom tohoto sveta, lebo jeho láska je vyliatá v našich srdciach.

Veriaci človek musí prejsť z uchovávania Ježiša v sebe k darovaniu Krista ostatným. Eucharistia nemá byť ďalším prostredníkom medzi Bohom a človekom. Eucharistia spája tých, ktorí už spojení v Kristovi sú. Tento nový spôsob, ale aj forma jeho prítomnosti v cirkvi, by mala byť viac ozrejmená, aby sme znovu v našich srdciach nebudovali Jeruzalemský chrám so svätyňou svätých, ale aby sme žili ako živé kamene, ktoré sa vzájomne budujú v Kristovi. Seder je slávnostná večera, ktorou si v židovských rodinách pripomínajú vyslobodenie z egyptského otroctva počas pesachu, (paschy). Takouto večerou bola aj takzvaná Posledná večera na ktorej Pán Ježiš ustanovil eucharistiu. Je len ťažko predstaviteľné, že pri tom myslel na prax eucharistie v dnešnom chápaní a podobe. Myslím, že sa zhodneme v tom, že mu nešlo o to, aby sme sa krmili macesom, alebo inou formou nekvaseného chleba s vierou, že takto prijímame Božie telo. Podstatné, čo chcel povedať je, aby sme žili z neho, ako On žije z Otca – skrze Ducha. Teda Ježiš nechcel, aby sme z neho vytvorili v cirkvi instantný pokrm pre veriacich, ktorý by nepodliehal tak rýchlo rozkladu, a je preto dobre skladovateľný vo svätostánku. Boh chce, aby sme žili z Krista priamo, on-line. Už aj v predobraze eucharistie Boh zakazuje a nedovolí, aby sa manna skladovala. Nechce, aby si ľudia Boha uchovávali ako nejaký proviant na horšie časy. Aby sme správne porozumeli tomu, ako sa sýtiť v tomto svete Kristom, nesmieme sa uspokojiť s prijatím oblatky s instantným Kristom do úst, ktorý sa po chvíli rozplynie, nielen na jazyku, ale i v našom osobnom živote. Ako sa teda sýtiť Bohom a už nebyť lačný? A potrebujeme ešte vôbec eucharistiu? Začnem odpoveďou na druhú otázku. Eucharistia je hostina pre

tých, ktorí už v Kristovi, v jeho tele aktívne prebývajú. Sú pokrstení, sú vbudovaní do Kristovho tela, aby v ňom objavovali krásu nového života. V kresťanskom zhromaždení vďačnosť neplynie z konvencie, ale zo skúsenosti. Veriaci už neprijímajú telo Kristovo pre osobný prospech, ale pre dobro spoločenstva. Aby nikto nehľadal len osobné záujmy, ale záujmy Ježiša Krista (Flp 2:21).

Najpravdivejším prijatím eucharistie je – vzájomne prijatie sa – v Kristovi. Ak tomu tak nie je, veriaci zostanú nepremenení a z omše, alebo zhromaždenia odchádzajú zas len ako jednotlivé údy a nie ako Kristovo telo – cirkev.

Každý z nás má v sebe niesť celú cirkev, jednotu Kristovho tela. Mali by sme odchádzať viac stmelený, zjednotený v láske, viac vbudovaný do Krista ako údy jedného tela. Preto, som presvedčený že eucharistia má svoje opodstatnenie, keď z nej nerobíme doping pre náš osobný rast v duchovnom živote, ale je nám posilou v prijímaní sa navzájom v Kristovi.

Sýtenie sa Bohom je možné len v Bohu. Tento pokrm sa nepodáva externe. Nemôžeme si ho objednať ako pizzu. Musíme zostať v ňom. *Ostaňte vo mne...* (Jn 15:4).

Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von. Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to (Jn 15:6-7).

Aby sme v Kristovi mohli zostať, musíme uveriť, že už sme očistení. (Jn 15:3).

Iba tak už Jeho slová nebudú padať na neúrodnú tvrdú pôdu, ale zostanú v nás nesúc príjemné ovocie Bohu. Ježiš nám túži celým svojím životom priblížiť ako žiť z Boha. Pozýva všetkých, ktorí sú hladní a smädní po spravodlivosti.

Už to ale nie je spravodlivosť zo zákona, ale z milosti. Ak ostávame pod zákonom, budeme stále žiť len v tieni budúcich dobier, ponorení až po uši v tieni svojich hriechov.

Ale všetko, čo sa odhalí, svetlo vynesie najavo, a všetko, čo je zjavné, je svetlo. Preto hovorí: "Prebud sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" (Ef 5:13-14).

V temnotách zažiarilo veľké svetlo, aby sa aj v našich srdciach tieň zákona, stále viac zmenšoval, pohltенý rastúcim svetlom Kristovho vzkriesenia.

<https://www.ikona.sk/>